

ВѢСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

АБОНАМЕНТЪ:
 За България, за 6 м.—7 л.
 За отранство за 6 м.—14 л.
 Единъ брой 10 ст.

ОБЯВЛЕНИЯ:
 На IV стр. 15 ст. на кв. см.
 Адресъ:
 Дирекция на в. „Добруджа“
 гр. Бабадагъ.
 Ръкоп. не се връщ. назадъ

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ

Мелюзя понеделникъ, срѣда и петъкъ

ДЕНЪ СЪВѢТЪ

Ромънската прѣстъпностъ.—Договорътъ за миръ между Съюза и Ромъния.—Агарския императоръ и Кралъ. Ромъния за Добруджа прѣвъзъ 1878 год.—Прѣгледъ на рабия.—Френцитѣ се боятъ отъ Германскитѣ приготовления на западъ.—Бол-

обруджанци до Австро-Унгарта.—Изъ Ромъния и Бесарабия въ Кавказъ и пр. пр.

Ромънската прѣстъпностъ

Въ няколко броя на нашия вѣстникъ съобщихме, за отделни случаи на неосвобождани отъ Молдова отвлѣчени добруджанци. Свѣденията, съ които сега разполагаме, говорятъ за една система у ашките управници. Ромънското правителство не само че не дава възможностъ на отвлѣченитѣ или демобилизиранитѣ добруджанци—българи да се завърнатъ по домовете си, но и принудително ги прадава на работа при разнитѣ чохки изъ Молдова. Има маса случаи на насилствено настаняване добруджанци въ разни затѣтени мушини, гдето тѣ не могатъ не само да се срѣщатъ съ своитѣ, но и даже съ лишени отъ всякаква възможностъ да дадатъ свѣдѣния за своето съществуване. Тая практика на лесно и безплатно доставяне на работни рѣци била широко практикувана съ сержантската услужливостъ на прословутитѣ ромънски джандари и примари, които винаги сѣ се отличавали съ своето работническо прѣдъ по-сиднитѣ. Намъ се съобщава за девѣроитни случаи на принудително изпращане на интернирани и демобилизирани добруджанци—българи въ чохойскитѣ имени.

Има отделни случаи на завръщане само чрезъ избѣгване. Смелостта на ромънскитѣ военни власти е отишла до тамъ, че тѣ отказвали да издаватъ открити листове на демобилизиранитѣ българи за Добруджа, а имъ издавали такива само до пунктове въ окупиранията частъ отъ Ромъния.

Тоя ромънски жестъ, проявенъ въ единъ моментъ, когато още не е засъхнало мастилото на подписитѣ върху Вукурешкия миръ, не можемъ да окачествимъ даже съ най-силния изразъ; той е нѣщо по-вече отъ прѣстъпностъ. И това става въ единъ моментъ на неоправдана ромънска арогантностъ спрямо една държава отъ побѣдния централенъ съюзъ. Оскърбението, което се напася отъ ашките управници не засѣга само България, то отива подалечъ—до цѣлия съюзъ. Онова, което става днесъ съ нещастнитѣ отвлѣчени и демобилизирани добруджанци—българи е лишно доказателство за неоправимостта на ромънскитѣ права. Разгромени, тѣ заговориха съ повишения тонъ на побѣдители следъ безславния си воененъ маршъ въ Бесарабия. Каква прилика между това, което е днесъ отъ, това, което става съ вѣдобноспасна ромънски походъ прѣвъзъ 1913 год.! Както прѣдчувствувахме, бесарабското население се насити скоро на своитѣ освободители. Въ тая хубава цѣлтуща страна вече се назначаватъ анкети отъ неоправимитѣ пахачи за разследване собственитѣ имъ планирани жестокости върху мѣстнитѣ жители. Каква ирония съ новия животъ въ прѣустроена Ромъния! Влѣзтѣ си остава все вѣзълъ.

Насъ ни поражавя българската толерантностъ. Не съ добри пожелания ний трябва да си подадемъ благосклонни вѣзъ побѣдени,

а съ устояването на нашитѣ права. Трѣбва да дадемъ урокъ на ромънскитѣ управници да ни уважаватъ, като държава. А пактътъ за това води вѣзъ земане репресивни мѣрки. До като имаме дѣлъ въ военното съюзно управление въ окупирана Ромъния, ний трябва да се чувствуваме достатъчно силни да се наложимъ. Така ще си създадемъ гаранция за междусъдска държавна почитъ.

На ромънскитѣ прѣдизвикателства време е да отговоримъ съ ново вземане задожници отъ сърцето на Ромъния. Така ще можемъ само да прѣвучимъ бижоглавието на неоправданата арогантностъ на прѣстѣпникъ. Ний имаме вече вадъ себе си прецедента съ интернирането на ромънски първенци въ Троянъ, което докара спогодбата въ Фокшани за отвлѣченитѣ българи.

Трѣбва да погребемъ за винаги нашето българско овчедушие!

Положението на бойнитѣ фронтове.

Излетитѣ отъ Шаба на Дѣйствуващата армия за 20 май 1918 г.

Македонски фронтъ. Отъ дѣлтѣ страни на Охридското езеро огневата дѣйностъ отъ наша и неприятелска страна бѣше временно по-силна. Източно отъ Черна и въ Мъгленско, следъ артилерийска подготовка неприятелски шурмови групи се опитаха да приблизятъ нашитѣ прѣдни постове, но бѣха разпръскани съ огънь. Южно отъ Дойранъ бѣха кърваво отбити английски пѣхотни взводове, които наотжпиха безъ огнева подготовка вѣзъ позицитѣ ни.

Съюзнически свѣдення.

Западенъ воененъ театръ. Силнитѣ френски атака орѣшу Кемелъ бѣха отблъснати съ голѣми за неприятеля загуби.

Италиянски фронтъ. Отъ дѣлтѣ страни оживена разузнавателна дѣйностъ.

Палестински фронтъ. При една атака на турцитѣ англичанитѣ прѣтърпиха чувствителни поражения, като дадоха по-вече отъ 200 души убити. Везти въ пѣвъзъ 2 офицера и 24 войници, а също и много мушници.

По море. Единъ търговски транспортъ, състоящъ се отъ 27 парахода, съ силна охрана, напусна миналия вторникъ английския брегъ и отплатува за Норвегия. Въ океана, обаче транспорта биде нападатъ и отъ 27-тѣ парахода пристигнаха на мѣстоназначението само 20.

Неприятелски съобщения

Малта. Следъ единъ интервалъ отъ 10 седмици германски авиатори извършиха ново нападение съ бомби, надъ Лондонъ. Голѣмо количество бомби паднаха върху града. Нѣколко неприятелски аероплана бидоха овалени. Подробности още липсватъ.

Отъ Амстердамъ съобщаватъ, че нашето въздушно нападение върху Кьолнъ е имало голѣмъ успѣхъ.

Единъ кореспондентъ на телеграфна агенция съобщава отъ Франция, че френскитѣ войски сѣ имали успѣхи източно и сѣверно-източно отъ Локъръ, кадето влезъ 400 пленници.

Добруджа ще диша само чрезъ дробовѣтъ на Отечеството — майна България!

Варшавска библиотека

БАБАДАГЪ

София, 20.V.1918 г. Днесъ една добруджанска депутация, състояща се Д-ръ Иванъ Огняновъ, прѣдседател на Ц. Д. Н. С., Д-ръ Т. Теодоровъ, прѣдседател на добруджанската организация въ България и Драгомиръ Пачовъ, членъ отъ Ц. Д. Н. С., връчи на Негово Императорско и Кралско Величество Кайзеръ Кралъ, чрезъ министра на външитѣ работи графъ Вурянъ, мемоара на Добруджански народенъ съборъ отъ Централния добруджански народенъ съвѣтъ, придруженъ отъ следния адресъ:

Ваше Императорско и Кралско Апостолическо Величество, опълномощенъ отъ прѣдставителитѣ на добруджанското население, ние се осмѣляваме да ви изразимъ, заедно съ радостта, която то напѣтва за освобождението отъ ромънското иго, и неговата горчива измама, че не се осмѣствиха идеалитѣ му, да се види обединено съ цѣлокупния български народъ, Ваше Императорско и Кралско Апостолическо Величество, освобождението на Добруджа, постигнато съ крѣвта на десетки хиляди български войници, даде мощенъ гласъкъ за борба въ населението да си затвърди за винаги свободата. То си отвори затворнитѣ отъ Ромъния училища и черкви, образува си народни комитети и си избра свои прѣдставители, които изпрати въ началото на миналата зима въ областно събрание въ гр. Бабадагъ, да развѣятъ мисли върху начина, по който най-добри и безъ сътресения да се присѣдини роднитѣ имъ вѣзъ онова отечество, отъ което ги откъсна руската дипломатия въ 1878 година, за да си присвои Бесарабия. Прѣдставителитѣ на добруджанското население взеха наддѣжната резолюция, въ която настояваха да се присѣдини земята имъ вѣзъ цѣлокупното българско отечество. Въ този духъ се изработи настоящия мемоаръ, който сме опълномощени да прѣдадемъ на Ваше Величество. Добруджанското население вѣрваше, че законитѣ му права за свободенъ животъ подъ българско управление ще бѣдатъ най-добри зачетени отъ ония държави, които съдбата постави една до друга да се борятъ съ общия неприятелъ. Добруджанското население вѣрваше, че съюзницитѣ на България ще съдѣйствуватъ за пълното обединение на разпокъсаня въ 1878 година български народъ. Вукурешкиятъ миръ не оправда тия наши надежди и разочорова добруджанското население. Той хвърли това население отново въ вълнитѣ на неизвѣстно бъдаще и посъ въ думата и на другото: освобождено българско население, съмѣнитѣ, че и сега българския народъ не ще постигне своето обединение и не ще може спокойно да се отдаде на своето културно развитие и то не по вина на неприятеля.

Ваше Императорско и Кралско Апостолическо Величество, имаме честта да чуемъ отъ министра на Вашия Императорски домъ и на външитѣ работи Негово Прѣвъзходителство баронъ Вурянъ, че Австро Унгария е готова да се откаже безрезервно отъ правата си въ Добруджа въ полза на България. Този великодушенъ актъ ще прѣвпани сърцата ни съ признателностъ вѣзъ двойната монархия, която отъ самото прѣвъздаване на младата българска държава не е прѣдставала да я открие съ своята благосклонностъ. Той ще заврѣди вратата въ традиционното приятелство на Вашитѣ народи вѣзъ българ-

ския народъ. Той ще убеди за всички път, че и в настоящия моментъ на опасностъ за дѣлото на нашето народно обединение, когато частъ отъ Добруджа, освободена отъ варварско иго, несправедливо се откъсна отъ обриваната нѣтъ на българския народъ, Австро-Унгария първа бърза да поправи извършената несправда. Съ тѣзи чувства, ние се оскъдяваме да помолимъ В. И. и К. Величество да се застъпятъ съ Ваната императорска мощъ прѣдъ съюзниците на България да послѣдватъ и тѣ благородни прикритъ на двойната монархия и да се тури частъ по-скоро край на кондоминиума въ сѣверна Добруджа, която незабавно и безрезервно да се присъедини къмъ майка България.

Договора за миръ между централния съюзъ и Ромъния.*

Подписаниятъ на 7 май 1918 г. договоръ за миръ между четиритѣ съюзни държави и Ромъния се състои отъ единъ главенъ договоръ, сключенъ между всичкитѣ воюващи страни, прѣдначанъ да уреди общитѣ за всички тѣхъ въпроси въ свързка съ войната и отъ нѣколко добавъчни договори, сключени по отдѣлно между Ромъния и всѣка отъ държавитѣ на централния съюзъ:

Главния договоръ за миръ се състои отъ 33 члена.

ГЛАВА I.

Членъ 1 обявява, че между договорящитѣ страни, Германия, Австро-Унгария, България и Турция, отъ една страна и Ромъния отъ друга, се прекратява състоянието на войната и, че съ рѣшена да живѣятъ за напредъ въ миръ и приятелство. Чл. 2 опрѣдѣля, че дипломатическитѣ и консулски отношения между договорящитѣ страни ще се възстановятъ веднага слѣдъ ратификацията на договора, като за основаването на консулства ще се сключатъ нови споразумѣния.

ГЛАВА II.

Членове 3—7 опрѣдѣлятъ начина на демобилизирането на ромънската войска. То ще стане веднага слѣдъ подписването на договора. Оставатъ само обвѣз военни служби, учрѣждения и командувания, които сѣ били прѣдвидени въ послѣдния миренъ бюджетъ — той за 1916 год. Демобилизирането на дивизиитѣ XI—XV ще продължи до окончателното имъ разтурване, а отъ дивизиитѣ I—X оставатъ съ пълнеъ съставъ само дѣятѣ пѣхотни дивизии, които се намиратъ въ Бесарабия и двѣтъ кавалерийски дивизии, докато отъ къмъ Украйна не ще опѣсосува никакво опасение за ромънската граница. Останалитѣ 8 пѣхотни дивизии оставатъ въ Молдова съ намаленъ съставъ както въ мирно врѣме. Тѣ ще се състоятъ отъ по 4 пѣхотни полка съ по 3 дружини, по 2 кавалерийски полка съ по 4 ескадрона, по 2 полка полка, артилерия съ по 7 батареи, по една пионерна дружина и отъ необходимитѣ технически и обзиви части. Тѣзи 8 дивизии не могатъ да иматъ повече отъ 20,000 човѣка пѣхота.

*) Въ тоя отдѣлъ ще даваме систематизирано изложение — студио — на договоритѣ, сключени между Централния съюзъ и Ромъния. Поради своето общописание, тѣ ще дадатъ едно точно схващане на новитѣ договорни отношения, които се изградиха въ Букурещъ. Етождѣ е дѣло на единъ отъ нашитѣ авторитетни по въпроса, студиисти.

3200 конника, и 9,000 артилеристи. До общиятъ миръ, запаснитѣ не могатъ да се свикватъ на обучение. Помичи оръдия, картечници, пушки, коне, коли и складове съ муниции ще се прѣдадатъ на главното съюзно командуване въ окупираната територия, което ще ги пази, съ ромънска войска, до общия миръ. На войската отъ Молдова ще се оставятъ само по 250 патрона за всѣка пушка, по 2500 за картечница и по 150 гранати на оръдие. Мобилизиранитѣ дивизии въ Бесарабия запазватъ подходящитѣ запаси отъ муниции.

Демобилизиранитѣ войници и оскерпери могатъ да се завърнатъ по домоветѣ си. Демобилизиранитѣ части, обаче, оставатъ въ Молдова докато трае военната окупация въ окупираната областъ. При ромънското главно командуване въ Молдова, ще има за свързка единъ щабенъ офицеръ съ свой щабъ, отъ страна на съюзното главно командуване, а оскерпери и офицеръ отъ свой щабъ, за свързка отъ ромънското главно командуване.

До уяснение положението въ Бесарабия, ромънскитѣ рѣчни и морски сили си запазватъ сегашнитѣ ефективни. Слѣдъ това тѣ ще се намалятъ до мирно-врѣмения си съставъ. Назначенитѣ съ рѣчната и морска полиция части не влизатъ въ това условие; воднага слѣдъ подписването на мира тѣ ще се турятъ на разположение на органитѣ, натоварени съ тази полиция (чл. 8 и 9).

ГЛАВА III.

Членове 10—12 опрѣдѣлятъ териториалнитѣ отстъпки. Споредъ алинея А отъ чл. 10, Ромъния отстъпва на България българската областъ отнета отъ букурещкия договоръ отъ 1913 година съ една поправка на границата, така че сѣверната граница на България къмъ Добруджа ще започне въ една точка на Дунава западно отъ седото Кокирлени, като езерото Кокирлени и рѣчницата, които го свързва съ Дунава, оставатъ въ България. Границата минава прѣзъ бялото сѣверно отъ с. Иврилцеъ, прѣзъ долината Пещера, сѣверно отъ с. Самдин, сѣверно отъ село Мирча вода, прѣсочка кота 127, върви по Трайновия околъ, когато достига 2 1/2 километра сѣверно отъ кота 129, минава сѣверно отъ с. Омурча, прѣсочка кота 68, минава сѣверно отъ с. Аджджа, прѣсочка едноименното езеро и достига до Черно море. Една комисия отъ прѣдставителни на съюзнитѣ сили ще опрѣдѣли точно границата въз основа на приложената къмъ договора карта. Дунавската граница между България и Ромъния въ тая областъ ще се опрѣдѣли съ тазвега на рѣката, като точното опрѣдѣление ще стане прѣзъ есенята на 1918 г. при най-вискиятъ води.

Съгласно алинея Б. чл. 10 Ромъния отстъпва на съюзнитѣ сили онази частъ на Добруджа, която е сѣверно отъ горьпосочената погранична линия, и до Дунава, и то между разклонението на рѣката и Черно море до св. Георгиевския рѣкавъ. Дунавската граница между областта, която се отстъпва на съюзнитѣ сили и Ромъния ще бѣде тазвега на рѣката, който ще се опрѣдѣли, както по-горѣ. Въпросътъ дали трѣбва да се счита за граница шавателното течение на рѣката или старото нейно течение, ще се рѣши, въ силата на едно отъ дѣлно споразумѣние, отъ една българо-ромънска смѣсена комисия подъ прѣдседателството на единъ арбитъръ, посоченъ отъ прѣдседателя на швейцарската комисия.

Съюзнитѣ сили ще се грижатъ щото Ромъния да получи единъ сигуренъ търговски пътъ къмъ Черно море прѣзъ Черна-вода — Кюстенджа.

Чл. 11 прѣдѣжда териториалната отстъпка която се право на Австрия и Унгария, и които, споредъ

изчислението на в. „Най Фрай Прессе“ е отъ 6000 кв. километра въ полза на Австрия, 15000 кв. км. въ полза на Унгария, или всичко въ полза на дуалистичната монархия се отстъпватъ съ тая стратегическа ратификация 21000 кв. км.

Споредъ чл. 12, държавното имущество на отстъпенитѣ територии прѣминава върху новитѣ владетели безъ обезщания и безъ тежести, но съ зачитане на частнитѣ права върху него. Отъ факта, че тѣзи територии сѣ принадлежали по-рано на Ромъния не ще произтича никакво задължение нито за Ромъния, нито за новитѣ владетели.

Между държавитѣ, които добиватъ отстъпенитѣ територии ще се сключатъ съ Ромъния договори, между другото, и относително слѣднитѣ точки:

1. По отношение поданството на бившитѣ ромънски жители на тѣзи територии; на които, въ всѣки случай, трѣбва да се даде правото на опция и изселване;
2. Споразумѣние за имуществова на общинитѣ, прѣсочени отъ новитѣ граници;
3. Споразумѣние за архивитѣ, оскерпнитѣ и административни дѣла, оскерпнитѣ и административни влогове, както и архивитѣ за гражданското състояние;
4. По отношение на новитѣ граници;
5. По отношение на влиянието на териториалнитѣ промѣни върху черковнитѣ области;
6. По отношение на влиянието на териториалнитѣ промѣни върху държавнитѣ договори.

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

В. „Kölnische Zeitung, Вукурещкиятъ иврѣ окончателно установява правата за владението на долиния Дунавъ, Добруджа вѣрвено се раздѣли на двѣ части, отъ които сѣверната по-късно ще се прѣдаде на България; така че и България за напредъ ще простира своитѣ граници до рѣкава Св. Георги. Ромъния, която трѣбва да се спогоди съ Украйна, се комесира съ една явица отъ Бесараби и по този начинъ си връща това що Руски и отне прѣзъ 1877 г. Въ кондоминиалната областъ на сѣверна Добруджа минава желѣзнопатна линия Черна-вода — Кюстенджа, която ще бѣде окупена и експлоатирана отъ едно германо-българско дружество, заедно съ линията, дружеството ще експлоатира и престанижето Кюстенджа. Съ това Германия взима грижитѣ за ромънския търговски пътъ, водещъ за Турция и Изтокъ. Пристанището е толкова по важно за насъ, че то е свързано съ петролитѣ ромънски извори чрѣзъ специални проводници. Кюстенджа е съединенъ съ Цариградъ покрѣдетвомъ кабелъ, построенъ съ германски капитал. Прѣдъ войната рейсетъ Кюстенджа—Цариградъ освѣтъ отъ ромънски параходи, се обслужваше отъ хамбургскитѣ германски параходни дружества.

Тѣзи и други съображения сѣщо отъ стопански характеръ заставятъ Германия да мисли за осигуряването на единъ отъ удобнитѣ търговски пътища отъ централна Европа къмъ изтокъ. Уверенитѣ права на странитѣ, прѣзъ които минава кюстендженскитѣ и дунавскитѣ пътѣ ще бѣдатъ зачитани.

„Frankfurter Zeitung“. Мирътъ съ Ромъния доврѣ шва редѣтъ отъ договори, съ които срѣдна Европа отъ началото на настоящата година трѣбаше да завърши

Проф. Романски и Д-ръ Пенаковъ.

Продължение отъ бр. 133.

Ромънски свидетелства по въпроса за Добруджа.

(1878 год.)

Отговоръ на князъ Каролъ Ромънски до своя баща.

9/21 февруари 1878.

Ние живѣемъ въ единъ тревоги и грижи, които биха удушили и най-силния; азъ съмъ обтрупанъ съ работа и почти по-малко страдахъ при страшнитѣ мъки и лишения на войната, отколкото сегга. Бесарабиянтѣ въпросъ създаде тукъ извънредно голѣма тревога; но при протеститѣ си, ние трѣбва да избѣгваме всичко, което би обидило Русия. Все пакъ азъ лично не оставихъ Игнатиевъ да каже, че за менъ е чуждо намѣреното на Русия да стѣжне едно парче зема отъ своята съюзница и, че това при изгледа за съставитѣно обезщетение, не ще ни направи силно впечатление; невъзможността си ние извоювахме отъ нашата кръвъ и затова ние и благодаримъ само на насъ си!

Слѣдъ този разговоръ съ Игнатиевъ азъ обривахъ съ писмо вниманието на царъ Александръ, а нѣколко дена по-късно и на краля Вилхелмъ, върху което тежко положение и тревогата въ страната; нѣмамъ още никакъвъ отговоръ.

... Що се отнася до нашия въпросъ, азъ не вѣрвамъ, че ние трѣбва да си правимъ иллюзии. Русия, при мѣлчалчивото съгласие на Европа, ще ни вземе бесарабскитѣ окрѣзи, но азъ прѣди това ще опитамъ всички ордѣства именно прѣдъ царъ Александръ, който още не е казалъ послѣдната си дума по този въпросъ. — Въ Петербургъ ни се разоудиха, защото не очакваха отъ Ромъния такава енергична оспротива. За наша най-близка цѣль ние си поставихме незабавното и пълнеъ изпразване на нашата територия отъ рускитѣ войски. Понеже окупацията на България ще трае двѣ години, то руското главно командуване ще съчита, че неговитѣ етапни пактица минаватъ прѣзъ Ромъния.

Твоето любезно писмо отъ неговото имено и прѣлично схващане на положението ми достави голѣма радостъ; твоитѣ прѣщания се съгласяватъ напълно съ моитѣ.

Въ тази война ние не можехме да държимъ друго поведение, освѣтъ това, което имахме, за да запазимъ нашето достойнство и да покажемъ нашата военна сила.

„Aus dem Leben Könige Karl von Rumänien-Stüttgard, Bd. III, S. 488—489.

III. Мемоарътъ на ромънското правителство.

13.

Мемоаръ отъ ромънското правителство къмъ великитѣ сили относително претенцитѣ на руското правителство надъ Бесарабия.

Повечето отъ дипломатическитѣ актове, даже и непосредственитѣ и официални прѣдложения, разкриха прѣдъ ромънското правителство проекта на имперокото

руско правителство да вземе окрѣзитѣ, които носѣтъ името ромънска Бесарабия. Добруджа щѣла да бѣде анексирана къмъ Ромъния подъ форма на обезщетение.

Букурещкиятъ кабинетъ, увѣренъ, че изразява чувствата на цѣлия народъ, е длъженъ къмъ страната и къмъ себе си енергично да се противопостави на тая развѣна.

Прѣдлаганата сегга замѣна ще бѣде напълно пагубна за княжеството. И, навистина, достатъчно е едно изучаване на тѣзи двѣ области, за да се увѣримъ, че загубата на Бесарабския брѣгъ ще направи мажне и невъзможно за ромънското правителство да задържи подъ свое владѣние Добруджа, която е отдѣлена отъ една широка рѣка отъ тѣлото на държавата и, отъ която централната властъ не би имала други съобщения, освѣтъ блатата, неудобно разположени отъ подъ Каралазъ до Браила.

Безъ да обръщаме внимание на друга, освѣтъ на тая страна на въпроса, както и безъ да държимъ сметка възъ отъ каквото и да е друго положение на историтѣ, правото и политиката, освѣтъ за материалнитѣ, економически и административни интереси на държавата, ще видимъ, че отстъпването на ромънска Бесарабия ще има за цѣла Ромъния най-опасни резултати, защото вземането на Добруджа и изгубването на глѣния брѣгъ на Дунава, който е оскерпнския и единственъ ключъ на крайбръжното плавателно съобщение, ще докара само едно забъркване, една тежестъ, а може би, и една постоянна опасностъ.

«Romanul» 19. III. 1878.

войната на изток. Понеже и в Финландия и в Голандия Русия военното движение, или, по право казано, приличното на война движение, изглежда, че скоро ще завърши, в недалечно време щели изток, дори до вътрешността на Азия, ще се умири. За съжаление, източният мир не е завършен напълно; той е само една предварителна стъпка към общия мир. Разбира се, източният мир създава постепенно рамките и условията, при които народите от тези области ще уреждат своите отношения, които не могат да се считат завършени с мира, и, които още дълго ще занимават Европа. Необикновеният обрат, който войната направи в света, ще стане ясепч едва при промените, които започнаха от началото на войната и продължават с пълен ход.

Отъ държавитѣ, съ които сключилиме миръ, Ромъния само запази своята държавна организация и своята сѣмностъ. При все това и тя прѣтърпѣ известни промѣни. Съгласно мирния договоръ, тя не може да задържа по вече отъ 40000 човѣка на военна нога, което не е нито 1/3 отъ силитѣ, които Ромъния държеше на кракъ въ мирно време. Това е почти равно на едно обезоружаване на Ромъния и не е отъ малко значение за нейнитѣ съседѣ. Слѣдъ мирния договоръ съ централнитѣ сили, особено слѣдъ стопанскитѣ договори, на Ромъния се налага една коренна промѣна и въ политиката. Последната ще се изрази и въ вътрѣшни реформи, които отчасти се засѣгатъ въ самия договоръ съ уреждането на европейския въпросъ, отчасти въ прокламиранитѣ отъ правителството аграрни реформи. Обаче, мирътъ съ Ромъния остави и известни въпроси недоразрѣшени. Общото владѣние на четворния съюзъ надъ сѣверна Добруджа трѣбва да остане само едно прѣходно положение. Бъдещето владѣние на Бесарабия е още неясно. Сѣдно и династическия въпросъ, макаръ и да не е въ зависимостъ отъ мира още е не неизясненъ.

Мирътъ въ Букурещъ обхваща само малка частъ отъ изтока, който тепърва има да се урежда. Едва въ последнитѣ дни се занимава Райхстага съ бъдещето на източнитѣ държави. Поводъ даде прѣвратитѣ въ Украйна. Но съ последния не трѣбва да се мисли, че тѣщата сѣ се окончателно установили; трѣбва да се очакватъ нови недоволства срѣщу правителството.

„Neue Freie Presse“. Между другитѣ стопански договори този за жельзопътнитѣ съобщения съ Ромъния заема едно отъ почетнитѣ мѣста. Прѣди войната тоже имахме ж. п. договори съ Ромъния, но тѣ почти че не съществуваха. Сега сключениятъ договоръ е отъ извънредно голѣма важностъ, защото обхваща издѣло стопанско-политическия отношения. Особено е факта, че ж. п. съобщения се третираатъ на три мѣста въ стопанскитѣ договори. Овѣзи постановления, които засѣгатъ търговски спогодби съ оформени въ търговския договоръ, който отъ своя страна е допълнение на мирния договоръ. Една друга частъ отъ ж. п. постановления се разглежда въ особено отдѣлъ на стопанския договоръ и то именно тѣзи, които иматъ по-траенъ характеръ и за това не сѣ поставени въ търговския договоръ. Друга — трета — частъ постановления съставляватъ една отдѣлна жельзопътна конвенция, която е сключена между Австрия и Ромъния и между Унгария и Ромъния.

ИЗЪ РОМЪНИЯ.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ.)

Букурещъ. Въ прѣдтоящитѣ избори Марглювъ се кандидатирва въ Яшь, а Карлъ въ Букурещъ.

Отъ Молдова сѣ пристигнали 7000 д. жандари, които ще извършватъ полицейската служба по селата въ окупирания территория. Ромънската жандармерия е организирана на военни начала, подъ началството на единъ генералъ и изпълнява обикновено полицейска, сѣдебно-политическа, санитарно-полицейска и развизуващата служба по селата. Интернираната, както и насилната по селата въ Добруджа бѣха извършени посредствомъ жандармерията.

Въстановено е ромънското паразодно съобщение по Дунава между Галацъ—Рени—Измайлъ—Киулъ.

„Газета Букурещилоръ“. Съобщава отъ компетентенъ източникъ, че правителството назначило по една особена комисия за всѣко министерство, натоварена да анкетира нередовноститѣ и злоупотребленията на миналния режимъ. Прѣсмѣтатъ се само въ различнитѣ интенданства злоупотребени нѣколко ототнитѣ милиона лева. Голѣми злоупотребения били разкрити сѣдно въ Червения кръстъ и организацията за подпомагане сѣмествата на мобилизиранитѣ, наречена „Фамилна Луптаторилоръ“. Особено компрометирани били министритѣ Когняеску, Радоничъ и Константинеску. Отъ 15 декември 1917 г. до 15 мартъ 1918 г. ромънското Народно сѣбрание е държало 47 засѣдания, въ които не се разисквало абсолютно нищо; тѣ само сѣ били отлагани поради липса на кворумъ.

Въ Галацъ се правятъ приготовления, които даватъ да се разбере, че тамъ ще засѣдава новия ромънски парламентъ.

Споредъ в. „Газета Букарещилоръ“, въ Бесарабия е открита анкета върху лошото поведѣние на нѣкои ромънски военни власти върху бесарабското население. Бесарабския министъръ Пеливанъ, запитаъ

отъ журналисти, е потвърдилъ, че гражданското население е било малтретирано. Отъ частни, но достоверни, свѣдения се узнава, обаче, за масови изтѣпления на ромънската войска, особено, надъ еврейтѣ въ Бесарабия.

Официоза „Стягулъ“ съобщава, че българското правителство се съгласило да, допустне завръщането по домоветѣ на войска демобилизирана и освободени военноплѣнници, живущи въ Добруджа. Приемането щѣло да става при Тулча и Исакча отъ една българска комисия.

Жандармерията, за която е назначенъ генералъ Мирческу, делегатъ при мирнитѣ прѣговори, се реорганизира и увеличава на 6 полка отъ 20,000 души съсктъвъ. Въ известни населени центрове ще се съсредоточатъ цѣли жандармерийски дружини, които ще бждатъ пращани тамъ, гдѣто се укаже лужда. Тази реорганизация е въ свързка съ недоволството, което съществува въ селата между демобилизиранитѣ сѣлни както съ крайно серюзното положение въ Бесарабия. Министъръ-прѣдседателтъ Марглюманъ е отпращил до прѣсвитѣ единъ циркуляръ, съ който настоява да се засили полската работа и прѣдлага да се приложатъ наказания, ако се укажатъ съ съпротивления. Циркулярътъ говори за констатирана признаци на недоволство изъ селата.

Либералната партия на Братияну е публикувала една декларация, съ която протестира противъ произвеждането на избори при изключителнитѣ условия въз основа на старата система съ три колегии, когато изменената прѣвъ време на войната конституция прѣдвжда всеобщо избирателно право.

Споредъ в. „Лумина“, било постигнато споразумѣние между Германия и Австро-Унгария, за отстъпване мѣсто въ Турну-Северинъ за построаването на една германска корабостроителница. Известно е, че той градъ е ототгженъ на Австро-Унгария поъ наемъ.

Въ Бесарабия.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ.)

Букурещъ. Споредъ свѣдения, събрани отъ връщанци се изъ Бесарабия, положението на българското и руско население тамъ ставащо отъ день на день по-тежко. Напоследъкъ ромънското правителство заставяло войска българи и руси да признаатъ ромънското поданство, съ заплащане, ако не сторатъ това до края на той мѣсець, ще бждатъ екотернирани.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция и радиотелеграза.)

Нови арести въ Ирландия.

Лондонъ. „Таймсъ“ узнава отъ Дублинъ, че въ Ирландия сѣ станали масови арести на видни политически лица.

Нови петролни извори.

Батавия. Въ Нова Гвинея сѣ блии открити нови петролни извори, освѣтъ съществуващитѣ тамъ.

Изъ Финландия.

Хелзинфорсъ. Кръвността Калангфорсъ биде взета отъ финландскитѣ войска.

Германскитѣ приготовления на западъ.

Амстердамъ. Кореспондентътъ на една телеграфна агенция събдава отъ Франция, че германскитѣ приготовления за новата голѣма битка на западъ сѣ прѣвършени вече. Единъ втори 21 мартъ се притотва усилно.

Накрѣдватъ ето на болшевикитѣ въ Кавказъ.

Цариградъ. Споредъ последни свѣдения, болшевикитѣ заеднъ въ Кавказъ още и Оерхутхапов и Петровскъ. Болшевикитѣ се качатъ да заематъ и Дартай, лежащъ между Владикавказъ и Тифлисъ.

Хроника

Т. М. Кр. А. В. Карлъ и Ефта въ Цариградъ. На 19 тогъ Австро-унгарски императоръ и императрица се отпращили отъ Софийа за Цариградъ.

Тулчанци и Кюстенджанци за празника на просвѣтата. Въ Тулча и Кюстенджа се правятъ усилно приготовления за тържественно отпразнуване на св. св. Кирилъ и Методиъ.

Панахида. На 24 май ще бжде отслужена отъ пенцири традиционната панахида на гроба на Алеко Константиновъ, известнитѣ български белетристъ.

Князь Борисъ и въ Тулчанци. На поздравленията на тулчанския окр. управителъ, г. Непчевъ, по случай

имения му день, Прѣстохонаслѣдникътъ Князь Борисъ е отговорилъ съ слѣднията телеграма:

Окр. Управителъ Тулча.

Вамъ и на населението отъ окръга сърдечно благодаря за изказанитѣ поздравя и пожелания за имения денъ, които ме много зарадваха.

Борисъ Търновски.

Програра за отпразнуването св. Кирилъ и Методи въ гр. Тулча. Въ гр. тулча се правятъ особни приготовления за отпразнуването празника на народната просвѣта. Празненствата ще станатъ по слѣднията издадена отъ общината програма:

На 23-я Май (надвечернето). 1. Факелно шествие отъ учащата се младежъ, гражданство и войсковитѣ часоу, което ще се започне въ 7 часа сл. обѣдъ отъ площада при църквата „Св. Георги“. 2. Заря отъ церемонии на площада „Св. Георги“.

На 24-я Май (прѣди обѣдъ). 1. Въ 7 часа божественна служба, а въ 10 часа водосветъ на площада „Св. Георги“. 2. Химни и рѣчи по случай тържеството. 3. Парадъ на войсцитѣ. 4. Официаленъ приемъ въ читалището „Съгласие“.

Слѣдъ обѣдъ. 1. Въ 3 1/2 часа ученическа литературна-музикална забава, 2. Общо народно и ученическо веселие и хоръ, което завършва съ илюминация.

За свѣдение. Таблицитѣ за извършанитѣ отъ ромънскитѣ власти ограбвания на населението отъ южна Добруджа, двѣ отъ които сѣ печатани въ бр. бр. 129, 130 и 135 на нашия вѣстникъ, заемствуваме отъ „Добруджански земеделчески и скотовъденъ листъ“, който черпи своитѣ свѣдения отъ доставенитѣ на извънредната Добруджанска Комисия официални данни отъ общинскитѣ управления, понеже свѣденията, които на изрѣчки мѣстнитѣ комитети не сѣ изчерпавали за всички села въ Южна Добруджа.

Вечеринка въ с. Асърлъвъ. На 5 тогъ въ с. Асърлъвъ е била дадена литературно-музикална вечеринка, приготвена отъ учителитѣ на това село и селото Емитенли, съ участието на момитѣ и момцитѣ отъ недѣлното и вечерното училища. Вечеринката била много добръ посѣтена и отлично изпълнена. Селанитѣ, които за прѣвъ пътъ слушани дѣламации съ четива на роденъ езикъ, останали извънредно доволни.

Вечеринка въ Горенъ-Добромиръ. На 6-т. ма (Георгиевъ-денъ) младитѣ четци и пѣвци отъ първоначалното и вечерно училища въ с. Горенъ-Добромиръ, кузунска околия, подъ ръководството на учителя см. устроили литературно-музикална вечеринка. Посѣтена отлично, въ нея ясно се проявила жадността и възприемчивоста на родната ни култура.

Приходътъ отъ 210 лева постъпилъ въ полза на на училищниятъ бюджетъ.

Търси се възрастна жена за постоянна служба въ редакцията на вѣстника.

Къмъ нашитѣ случайни сътрудници. Редакцията моли своитѣ случайни сътрудници прѣдварително да си онематъ прѣписи отъ изпращанитѣ имъ статии, дописки и кореспонденции, защото ти нѣма физическа възможностъ да повръща тия, които не се помѣствата въ вѣстника, нито пъкъ можа да отговаря въикиму, ком работи нѣма да се печататъ и защо. Този заведенъ редъ редакцията спазва безъ изключение.

Благозарисъкъ. Церковно-училищното настоятелство въ с. Бейдаудъ благодаря на ония свои сѣселени, които подарили оумя по случай имения сѣ день — Гергьовъ-денъ.

Умоляватъ се г. абонатитѣ на в. „Добруджа“ при подновяване на абонамента и прогѣна на адреситѣ сѣ, НЕПРѣВЪВНО да съобщаватъ и М на етикетчето, на което сѣ напечатани адреситѣ нѣ.

Отъ Администрацията

КОММЕНДАНТСКА СЕКЦИЯ при III Отдѣлна Армия

Обявление

№ 507

гр. Бабадагъ, 18 май 1918.

Командантската секция при III отдѣлна армия обявява, че издадената отъ сѣщата реквизиционна комиссия на Прѣдседателя на общинската тричленна комисия въ с. Башбунаръ, бабадашка околия, подъ № 863 отъ 10 февруарий 1917 г., за реквизириани 2760 кгр. ечемикъ е изгубена. Ако въ де-етдесетъ срокъ отъ трикратното публикувани настоящото въ мѣстния в. „Добруджа“ не се прѣдвдятъ въ секцията претенции ще бжде издаденъ дубликатъ и изплатена сумата на прѣдседателя на тричленната общ. комисия въ Башбунаръ.

Началникъ на комеп. секция:

1—3

Напнтанъ Петровъ

Четете вѣстникъ „Добруджа“ защитникъ на добруджанската кауза

ТАБЛИЦА

На отвлъчен. отъ ромънциятъ едъръ и дребенъ добитъкъ, коза, варауца, вървени храни, фуражъ, съестни продукти и др. земледъл. потребности отъ населението въ КУРУТВУНАРСКА ОКОЛИЯ при отстъпн. имъ отъ Добруджа.

№ по редъ	ОБЩИНА	Козе и КОБИЛИ	Магарета	Волове	Биволи	Краве	Бивоци	Телца и малачета	Овце и кози	Всичко лева
1	Авдуленска	66	—	323	—	—	—	—	—	—
2	Авбунарска	262	2	179	54	118	39	—	800	—
3	Байрамъ-Бунарска	347	—	392	74	190	—	—	—	—
4	Бей-Бунарска	112	—	188	—	—	—	—	—	—
5	Кара-Пелитска	135	—	164	55	110	—	—	10	—
6	Кили-Кадийска	193	—	154	41	235	27	42	—	—
7	Куртвунарска	446	—	1007	—	—	—	—	—	—
8	Трупчиларска	283	—	336	74	254	—	—	207	—
9	Усулдийска	500	5	1436	—	—	—	—	8234	—
10	Шахинларска	417	—	326	40	337	57	—	300	—
	Всичко	2761	7	4505	338	1239	123	42	9551	—
	Стойностъ въ лв.	3313200	1500	4505000	371800	991200	9900	18900	334285	—

Свини	Волски гола	Козони варауца	Хамуца	Създа	Чулове	Файто- ни	Пле- наца кгр.	Еле- мятъ кгр.	Овостъ кгр.	Бобъ кгр.	Сире- не кгр.	Овко кгр.	Всичко лева
—	186	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	41	111	311	—	—	—	32325	6640	—	4368	—	—	—
—	—	236	190	—	—	—	59160	—	—	—	—	—	—
—	89	15	—	—	—	—	53130	—	—	1744	—	—	12000
8	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	48	77	157	—	8	—	25095	15554	2300	1200	—	—	—
—	178	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	219	—	—	—	—	—	5195	9350	400	—	—	—	—
—	150	—	182	2	48	—	29460	26480	2900	10970	—	—	—
—	41	137	290	—	—	—	19736	21284	3100	14948	—	—	—
11	1039	576	1130	2	56	—	224101	79312	8700	33230	—	12000	—
1980	623400	345600	678000	300	6720	—	80676	19828	2088	26584	—	1200	11,457,111 (Слѣдва)

БИБЛИОТЕКА „ДОБРУДЖА“
Издава Народно спомогат. фондъ „Добруджа“.

Излъзоха отъ печатъ и се пускатъ въ продажба слѣднитѣ книги:

№ 1. Историческитѣ права на България върху Добруджа отъ Миланъ Марковъ. Цѣна 2 лева.

№ 2. Добруджа и нашето възраждане — (Културно-исторически издирвания) отъ С. Чилингировъ. Цѣна 5 лева.

№ 3. Мюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Ив. Пенаковъ. Цѣна 1-50 лева.

№ 4. Мемоара на Добруджанци, съ една фотографическа снимка, отъ Централния Добруджански Народенъ Съветъ. Цѣна 1-50 лева.

№ 5. Ромънскитѣ жетонести надъ отвлъченото добруджанско население въ Молдова, I свитѣкъ. По официални ромънски документи и лични изповѣди съ една факсимиле и една фотографическа снимка. Отъ Драгомиръ Пачовъ и Данаилъ В. Кацевъ. Цѣна 2-20 лева.

Всички поръчки да се изпращатъ до Библиотека Добруджа, ул. Гурко № 16. Телефонъ № 368 и дружество Буриеръ—София.

На книжари-отстъпни по споразумение. Намира се при всички вѣстникарски агенции и книжари въ Царството.

Въ Тулча—при книжарницитѣ Кр. Дончевъ и Дим. Малоскиетски.

Въ Бабадагъ—въ книжарница ф. „Добруджа“.

ВОСЪКЪ ЗА ПРОДАВЪ!
продава се восъкъ гарантирана чистота и качество.
Справка: администр. на вѣстника за М.

МАРТИРОЛОГЪ НА ИЗВИТИТЪ И ЗАГИНАЛИТЪ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛЪЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по редъ	Име и прѣзиме на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Самейно положение	Колко деца има	Занятие	На кой дата презъ 1916 г. е билъ отвлъченъ	Гдѣ е загиналъ
217	Маринъ С. Паназовъ	с. Поинна	Силестренска	27	Жененъ	1	земледѣлецъ	Августъ	гр. Тутравацъ
218	Иванъ К. Гицоевъ	„	„	36	„	4	„	„	„
219	Тодоръ Г. Апостоловъ	„	„	19	момъкъ	—	„	„	„
220	Никола В. Паназовъ	„	„	32	жененъ	1	„	„	„
221	Ив. В. Валанджиевъ	„	„	37	„	4	„	„	„
222	Георги С. Кондремевъ	„	„	57	„	3	„	„	Ришчени
223	Дойко Ив. Лацовъ	Гарванъ	„	35	„	3	„	15	гр. Острозъ
224	Радко „	„	„	32	„	1	земледѣлецъ	„	„
225	Янко Станевъ	„	„	44	„	3	„	14	Данкени
226	Иванъ Ив. Рачевъ	„	„	20	не жененъ	—	„	„	Романени
227	Петръ П. Георгиевъ	„	„	58	жененъ	3	„	11	Стефанени
228	Бучко Ив. П. Георгиевъ	„	„	31	„	1	„	„	„
229	Георги Дойковъ	„	„	32	„	3	„	14	„
230	Юрданъ Зордановъ	„	„	30	„	2	„	„	Подрица
231	Янушъ Василевъ	„	„	43	„	3	„	„	„
232	Юрданъ Атанасовъ	„	„	28	„	3	„	16	„
233	Никола Добревъ	„	„	26	„	2	„	15	гр. Острозъ
234	Янъ Добревъ	„	„	23	„	—	„	„	„
235	Иванъ Петковъ	„	„	26	„	1	„	16	гр. Тутравацъ
236	Димитръ П. Фратевъ	„	„	28	„	1	„	„	Подолени
237	Димитръ В. Германовъ	„	„	26	„	2	„	„	„
238	Никола Харалабовъ	Аскрлякъ	„	40	„	4	„	Августъ	„
239	Сали Русековъ	„	„	55	„	2	„	„	„
240	Мехмедъ Елниковъ	„	„	60	Вдовецъ	—	„	„	„
241	Шерифъ Саликовъ	„	„	24	ергенъ	—	„	„	„
242	Хали Велковъ	„	„	50	жененъ	4	„	„	„
243	Маринъ Тодоровъ	Гол. Гаргалъкъ	Мюстенджанско	30	„	—	„	31/IX	гр. Браила
244	Велико Славовъ	„	„	76	Вдовецъ	—	„	2/X	с. Аврешъ
245	Митю Димитровъ	„	„	78	жененъ	2	„	26/VIII	с. Ен-къй
246	Житоди Тодоровъ	„	„	18	не жененъ	—	„	8/X	с.пол. гаргал.

(Слѣдва)